

DELAVSKA POLITIKA

Uredništvo in uprava:

Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadržni dom — Celje, Delavska
zbornica — Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Del. dom.
Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno 10 Din, za ino-
zemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene
delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. De-
bela tiskana beseda stane Din 1.—, Malih oglasov trgovskega
značaja, stane beseda Din 1.—. V oglašnem delu stane pe-
titna enostolpna vrsta D. 1.50. Pri večjem številu objav popust.
Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 55.

Sobota, 11. julija 1931.

Leto VI.

Za enotnost delav- skega strokovnega gibanja v državi.

Če govorimo o delavskih strokovnih organizacijah, tedaj mislimo vedno na organizacije, ki hočejo delati in delajo po volji in v interesu delavstva. Delavske strokovne organizacije niso oblast, niso sodnja, ki sodi, obsoja in kaznuje. Zato tudi ne more biti v strok. organizaciji govora o diktaturah, o obsodbah, ampak samo o sporazumevanju med delavstvom in združevanju vseh onih delavskih sil, ki razumejo in hočejo razumeti pomen močnih, enotnih svobodnih strokovnih organizacij. Za tako pojmovanje je seveda treba precej nesebičnosti in absolutne lojalnosti do delavskih interesov in pa objektivnosti. — To velja tudi za spor med Urssj-om in Orsj-om, ki pravzaprav ni nič drugega kakor preostanek historijske nesreče — podedovane mentalitete.

Strokovna komisija za Slovenijo je končno stavila oficijelno predlog, da naj se sestavi komisija po polovici z obeh strani pod predsedstvom zastopnika internacionale, ki naj preišče vso sporno snov ter poišče bazo za sodelovanje z ozirom na spore, statut in obliko strokovnih organizacij. Komisija naj izvrši svoje delo v treh mesecih. Nato naj stavi priznani strokovni centrali v državi predlog, da skliče na podlagi sporazuma kongres strokovnih organizacij ter povabi na kongres tudi strokovne organizacije, ki so priključene sicer svojim internacionalam ne pa še deželni centrali.

S tem ukrepom je strokovna komisija za Slovenijo dala inicijativo in jasno smer s tem, da hoče izpolniti rešitev spornih vprašanj v komisiji, a na kongresu Urssj pa naj poda komisija sporazumno poročilo in načrt za nadaljnje delo v enotnih organizacijah.

Tak namen imajo sklepi strokovne komisije v Ljubljani, ki hoče z njimi koristiti samo enotnosti gibanja in delavskim interesom.

Povsem krivo bi pa bilo, če bi se hotelo zlorabljati malenkosti, da bi se vprašanje ne moglo rešiti povoljno. Predvsem moramo poudariti, da ne gre, da bi v strokovnem gibanju izključevali funkcionarje, če so slučajno nameščeni v delavskih zbornicah in v drugih zavodih ali zaradi podobnih stvari. Povsod imamo premalo dobrih funkcionarjev in stališče, da ta ali oni naš sodrug ne sme biti funkcionar zaradi svoje službe, je ravno tako reakcionarno, kakor stališče Mussolinija, ki pravi, da ima le on patent na politiko. Rajši privabimo v gibanje čimveč sposobnih sodrugov in dobre organizacije bodo že same vedele, ali delajo njih funkcionarji v organizaciji prav ali ne.

Istotako je nezmisel, če se govori o novih imenih, če se hoče negirati obstoječo strokovno centralo. Strokovno centralo že imamo in treba je samo, da z njo sodelujejo vse strokovne organizacije. In kar je tudi glavno: dati ji je treba zadostna moralna, materialna sredstva na razpolago, ki jih doslej ni imela.

Vsa formalna, za zavednega delavca postranska vprašanja, je treba opustiti, ker so znak bohove kapricioznosti, podedovane namreč. Nam gre samo za sporazum v bistvenih stvareh, torej glede enotnosti in solidarnega delovanja, ker smo načelno edini, vse drugo so fraze, so be-

Plačevanje vojnih dolgov odloženo za eno leto.

Hooverjev načrt definitivno dogovorjen s Francijo.

Francoska vlada izjavlja, da sta se v glavnih načelih o Hooverjevem načrtu sporazumeli Francija in Amerika popolnoma. Zlasti se strinjata v naslednjih točkah: 1. plačila vojnih dolgov in reparacij se za dobo od 1. julija 1931 do 30. junija 1932 ustavijo; 2. Nemčija bo Franciji pri-

spevke za nevarovane plačevala tudi med tem. Te zneske bo Francija odkazovala banki za mednarodna plačila; banka bo za ta denar izdala bone, ki jih prevzame Nemčija; 3. na moratorij odpadajoči zneski se bodo doplačali v desetih letnih obrokih od 1. junija 1933 dalje.

Vatikan in fašizem se še vedno kregata

Fašistični govori pridejo na indeks. Mussolini se umika.

Ali bo konec samostojne papeževе države?

Odnosaji med Vatikanom in fašizmom so se po zadnji papeževi okrožnici iznova zaostri. V fašističnih krogih se že bavijo z mislijo, če ne bi bilo potrebno iznova pretrsti razmerja med Vatikanom in italijansko državo, to je, zadnjega dogovora med Vatikanom in Kvirinom.

Fašiste je prav posebno razkačilo, ker je dal papež prenesti letake v London in Pariz z letali po dveh inozemskih kardinalih, kjer so jih potem objavili v časopisju in po radiu.

Enciklika je bila razširjena najprej v inozemstvu in šele potem v nedeljo objavljena v vatikanskem glasilu. Iz zadeve bodo nastali važni diplomatični zapletljaji, ker baje papež namerava govor najvišjega strankinega voditelja dati na indeks. Listi napadajo Vatikan zlasti zaradi tega, ker je papež izdal encikliko, ko so se še vršila pogajanja med Vatikanom in Italijo, češ, da je bil tak apel na katoliški svet hujskačo.

Mussolini se je pa ustrašil grožnega ognja in je posegel v spor sam. Izdelal je na papežev encikliko vljuden popustljiv odgovor, upajoč, da se spor mirno reši.

Mussolini odpove konkordatno pogodbo?

Italijanska vlada smatra spor s papežem še vedno za interni spor, dasi Vatikan dela s sporom velikansko propagando. Papež in italijanska vlada trdita, da sta konkordat in lateranska pogodba tesno zvezani pogodbi. Zadnji napad papeža smatrajo fašisti za sovražno dejanje proti italijanski državi in če hoče Mussolini obdržati vpliv nad mladino, mora odpovedati konkordat, s čimer ostane tudi lateranska pogodba iluzorična. Konkordat je bil sklenjen, da postane katoliška vera podlaga režimu; če to ni, je bolje, da ga ni.

Končni rezultat volitev na Ogrskem.

Socijalni demokrati pridobili 2 mandata.

Vladne stranke so dobile skupaj 190 mandatov; od teh odpade na stranko enotne fronte 159, na krščansko-narodno gospodarsko stranko 31 mandatov;

desničarski agrarni opozicijski 10;

demokrati in liberalci 9;

socijalni demokrati 14 (prej 12); desničarska krščanska opozicijska 2;

deloma desničarsko, deloma levičarsko usmerjenih, izven strank stojih, je 20 mandatov.

sede, za katere se utegne loviti oni, ki ni s srcem pri delavski stvari.

Prav nikakršnega razloga torej ni, da se ne bi ustvaril v državi enoten strokovni pokret. Treba je samo imeti pred očmi le delavske interese, ki diktatorično zahtevajo složnost in solidarnost delavskega gibanja. Ustvariti je torej enoten delavski pokret, strokovni centrali v državi pa dati potrebno moralno in materialno pomoč, da bo mogla vršiti svoje naloge. Sedanje kričanje, da strokovna centrala ni storila svoje dolžnosti, je pa podobno temu-le primeru: podjetnik postavi delavca pred ogromno skalo in zahteva, da jo razbije. Ne da mu pa cepina in dinamita, dasi ve, da delavec teh stvari nima in jih ne more nikjer dobiti. Čez štirinajst dni pride delodajalec, pa ozmerja delavca, češ, da je len, da ni ničesar storil, da delo sabotira itd. Ali ne bi bilo smešno

Z oboroževanjem delajo za mir.

Francoski senat je z 277 proti 24 glasovom dovolil nadaljnje kredite za gradnje utrd in francoski vzhodni meji. Vojni minister Maginot je izjavil, da je zahtevani znesek 2327 milijonov frankov neobhodno potreben, če se hoče obmejne utrdbe do leta 1934 dograditi.

Poleg gradnjam utrdb se mora tudi obrambi Francije pred letalskimi napadi posvečati največjo pažnja. Senat bo z dovoljenjem teh kreditov najlepše dokumentiral svojo željo po miru (viharno odobravanje).

tako početje delodajalca? Oprostite, in tako smešni smo mi vsi, ki tega nečemo videti in vedeti!

Pričakujemo, da bo zmagala absolutna prepotrebna lojalnost do delavskega strokovnega gibanja. Ali biti moramo sodrugi, sodelavci.

Opozorilo: Zagrebški »Radnički Glasnik« in »Radničke Novine« sta o sklepu Strokovne komisije napačno poročala.

Sklep se namreč glasi: Tista komisija naj spor preišče, skuša doseči sporazum in potem predlaga priznani deželni centrali, da skliče kongres. Nezmiselno je, kar poročata oba lista, da naj komisija skliče kongres.

Zopet so nacionalistični študenti hoteli vprizoriti kravale na univerzah v Marburgu in v Königsbergu, ki pa jih je policija kar na akademskih tleh zadušila.

Novi gospodarski kurz v Rusiji.

Stalin napoveduje reforme sovjetske gospodarske politike.

Na konferenci vodilnih organov sovjetskega gospodarstva je Stalin v svojem govoru iznesel celo vrsto predlogov za reorganizacijo v upravi industrijskih podjetij in za zvišanje čuta odgovornosti pri delavstvu.

Stalin zahteva popolno izvršitev reform, da se dvigne volja do dela in čut odgovornosti pri vsakem posameznem delavcu in načelniku delavnice. Sedanje okorne upravne metode se imajo poenostaviti. Več teh Stalinovih predlogov ni novih, ampak so v njegovem govoru izpopolnjeni.

Stalin zahteva med drugim, da se dvigne veselje do dela s tem, da se zviša plača za izučeno, strokovno delo. Veliki, okorni trusti naj se porazdelijo na manjša podjetja, da se bodo lažje nadzorovala in da se bodo njih voditelji bolje zavedali svoje odgovornosti. Dalje naj bi se zamisel kolektivnega upravljanja industrijskih podjetij umaknila v prid individualne uprave. Strogo naj se dela na to, da se bodo delavci čutili odgovorne za tovarniške naprave, stroje in orodja.

Kjer je petdnevni delovni tednik kriv, da je čut odgovornosti pri delavcih padel, naj se po mnenju Stalina zopet zamenja s prejšnjim, sedemdnevni delovni tednikom.

Morajo se napeti vse sile, da se vzgoji nova in zadostna inteligenca delavskega razreda. Noben razred ne more obdržati oblasti v svojih rokah brez zadostne lastne inteligence. V zvezi s tem je Stalin mnenja, da se mora prenehati s preganjanji bivše meščanske inteligence, če se ta izkaže lojalno in se stavi na razpolago sovjetski vladi.

Končno mora težka industrija postati rentabilna in mora s pametnim štedenjem in smotrenim, s čutom odgovornosti napram družbi prežetim vodstvom, sama zbirati svoja obratna sredstva.

Veliko stavkovno gibanje v Španiji.

Večinoma divje stavke.

V vseh večjih španskih mestih, in sicer v Barceloni, Valenciji, Cordovi, Sevilli in Murciji so nastale stavke. V Sevilli na primer je povzročil stavko znani Franco. Vlada je odredila stroge ukrepe. Tudi telefonska stavka je sindikalistična, ki gre za razdiranjem in požiganjem. V nekaterih mestih so stavkujoči porušili telefonske napeljave.

Španski poštno-telegrafski nameščenci so stopili v stavko. Ustavilo je delo tudi pristaniško delavstvo v Barceloni. Veliko gibanje je nevarno za obstoj in ureditev republike, vendar smatrajo španski politiki, da bo vlada vzdržala red, ki je prepotrben. Vlada sicer v večini ni naklonjena delavstvu in zato v novi vladi socialna demokracija najbrže ne bo več sodelovala, ker ne more biti odgovorna za sklepe nove vlade. Le v najugodnejšem položaju, če bi vlada nudila dovolj garancije za napredno delavsko in socialno politiko, bi najmočnejša stranka socialnih demokratov sodelovala.

Svetovni kongres svobodomiselnosti se vrši od 5. do 7. septembra t. l. v Berlinu. Udeležene bodo vse evropske in mnogo prekomorskih držav.

Doma in po svetu.

Socialno zavarovanje v Jugoslaviji ima težko borbo. Načrti, ki so bili izdelani, so znatno poslabševali dosednji zakon za delavstvo, dasi so obljubovali neznatno zavarovanje za starost in onemoglost. Vprašanje še ni rešeno. Pa se tudi ni moglo rešiti, ker se v vodstvu zavarovanja vrše stalne menjave in izpremembe. Komisariji se menjavajo; iz kakšnih razlogov ne vemo. Ne vemo drugega, kakor to, da te izpremembe pomenijo težkoče, ki jih delavstvo ne povzroča. Pri osrednjem uradu za zavarovanje je bil imenovan za komisarja izrazit predstavnik industrije Marko Bauer. Nameravajo se pa baje še izvršiti pomembnejše izpremembe v upravi. Važno je v trenutku, ko se vrše reforme tako važnega zakona, kakor je socialno zavarovanje, da sodelujejo organi, ki imajo zmisel za ustanovo in prakso. Socialni pomen zakona je najvažnejši, potem pridejo šele druga vprašanja. Žal le, da pravi interesi, zavarovanci, dejansko nimajo nikakršnega direktnega vpliva ne v upravah in ne pri izdelovanju eminentno važnega reformnega dela. Socialno zavarovanje je namreč važen problem, važen prav posebno v današnji gospodarski krizi, toda ni važen le v socialnem pogledu, ampak tudi v državopolitičnem. Sodelovanje, aktivno, zlasti delavcev, je potrebno, ker so druge sile itak proti socialnemu zavarovanju.

V zavod za slepo deco v Kočevju se sprejemajo v začetku šolskega leta 1931-32 slepi otroci na prošnjo roditeljev ali njihov namestnikov. Sprejemajo se otroci popolnoma ali toliko slepi, daniso sposobni za obiskovanje normalne osnovne šole, so pa primerno telesno in duševno razviti. — Prošnje za sprejem gojencev v zavod je treba vložiti najkasneje do dne 1. avgusta 1931 pri VI. oddelku Kraljevske banke uprave dravske banovine v Ljubljani. Podrobne informacije dobe prizadeti starši v vsakem občinskem uradu.

Pogoji za sprejem v banovinsko mlekarstvo šolo v Škofji Loki, ki začne 10. novembra 1931, so razvidni iz razgleda na občinskih deskah.

Vas Mlaka pri Kranju je v sredo popoldne pogorela. Polovica vasi je popolnoma pogorela. Ogenj je nastal najbrže na tak način, da je iskra iz dimnika ob suhi in vročini vnela slamnato streho. Goreti je pričelo v hiši, kjer so imeli peko.

Avstrijski parlament odgoden. Dne 15. t. m. nastopi avstrijski parlament počitnice. Vlada bi rada v tem kratkem času še spravila pod streho zakone o »varčevalni politiki« znižanjem plač državnim nameščencem in obremenitvijo naroda. Velik del te »varčevalne« politike je zakrivil Kreditni zavod, ki so ga zavedli bankirji s slabo špekulacijo do poloma. Ti, narode, pa plačaj!

Bivši avstrijski kancler dr. Ender je odšel zopet domov na Vorarlsko.

Tam ga izvolijo v kratkem za deželnega glavarja.

Znižanje stanarin v Avstriji je zahteval soc.-dem. poslanec Danneberg. Krščanski socialci so pa sklenili, da je popust na stanarini nemogoča zahteva. Naravno! Ker niso delavska stranka!

Pionir za izseljevanje tirolskih kmetov v Ameriko, bivši minister Thaler, se bo v kratkem vrnil iz Južne Amerike ter bo prinesel naseljeniški načrt seboj. Prvotno se je hotel naseliti v Paragvaju ali v Urugvaju, sedaj pa pravi, da sta ti dve deželi neprimerni za avstrijske naseljenke, pač pa bi za tirolske koloniste prišli v poštevi južni deli Čile ali posamezni deli Argentinijske. Thalerju je čilska vlada baje pokazala veliko naklonjenost.

Carinska unija med Avstrijo in Nemčijo. Dne 20. t. m. se prične razprava o avstrijsko-nemški carinski uniji pred haaškim sodiščem. Razprava bo ustna. Haaško razsodišče bo svoj sklep najbrže sporočilo Društvu narodov, da ukrepa nadalje.

Odločilni nastop proti hitlerjevcem v Münchnu. Da izvede po državni vladi izdano naredbo o prepovedi nošenja enotnih uniform in četaških znakov, je münchenska policija pozvala vodstvo nacijev, da takoj ukine častno stražo, ki so jo v svoji nadutosti vzdrževali pred svojim domom, takozvani »rujavi hiši«, v Bienerstrasse. Naciji se pa za odredbo niso zmenili in so nalašč stražo še pojačili. Nato je močen oddelek policije z avtomobili hišo obkolili in vse hitlerjevce, ki so se v nji nahajali, aretirali. Njihovi pristaši so nato hoteli vpriporiti po ulicah kravale, ki pa jih je policija v kali zadušila. S tem je Hitlerjeve »telesne straže« in njegovega pompoznega rezidiranja za enkrat konec.

Na Čehoslovaškem so pričeli zniževati plače. Prvi so deležni te dobrote direktorji bank in industrijskih podjetij. Industrija celo sama priznava, da zniževanje delavskih plač samo ne bi nič zaleгло.

Albert Thomas na židovskem kongresu. V Baslu zaseda te dni židovski kongres, ki ga je posetil tudi generalni ravnatelj Mednarodnega urada dela. Albert Thomas je v daljšem govoru omenjal prva pogajanja v Franciji, ki so privedla do Balfourjeve deklaracije in do palestinskega mandata. V nadaljnjem izvajanju se je z ozirom na mednarodno pravičnost zavzemal za podpiranje židovskih načrtov v Palestini in je namignil tudi na današnji svetovno-politični položaj. Kot Francoz je izjavil, da »francoski narod včasih pozabi na ideale, ki jih je kot prvi proklamiral, da ga včasih prevzame zaspanost, da pa bo neprestano sklicevanje na vest francoskega

Tudi Ti pridobivaj naši „Delavski politiki“ nove naročnike.

Merilo delavske zavednosti je delavski tisk. Zato moraš tudi Ti pridobiti »Delavski Politiki« še vsaj enega novega naročnika.

Delavec, nameščenec! pomni-ta, da Vajine interese zastopa le

delavski tisk, zato čim več naročnikov, tem večji vpliv in tem močnejši bo naš glas.

Zato na delo! V vsako delavsko stanovanje, v vsak lokal naš list — »Delavsko Politiko«.

naroda končno vendar moralo imeti uspeh v tem, da bo francoski narod znal zopet uveljaviti načela lojalnosti, človečnosti in pravičnosti. Ta del govora je bil sprejet z ostentativnim odobravanjem.

Štrajk tekstilnih delavcev v severni Franciji je po sedemtedenskem trajanju končan na podlagi pogodbe med strokovnimi organizacijami in lastniki podjetij, pri kateri je posredoval minister Laval in ki so jo podjetniki prvotno odklonili, pozneje pa vendar sprejeli. Pogodba predvideva posebna razsodišča, ki bodo v bodoče posredovala v vseh nastalih konfliktih. Na delo se je vrnilo 30.000 delavcev.

Mosley je že na desni. Angleški bogataš Mosley je bil kot poslanec delavske stranke strahovito radikalen. Osnova je svojo »stranko«, ker je delavska stranka premalo radikalna. V parlamentu je sedaj prisedel s svojimi prijatelji med konservativce, kar je zunanji znak, kam ga vleče srce.

Prebivalstvo Velike Britanije šteje po zadnjem štetju 44.790.485 oseb; 21.464.711 moških in 23.325.744 ženskih. V desetih letih je prebivalstvo naraslo za 2.021.232 oseb. Nazadovale so pa rojstva v zadnjih desetih letih za 1.250.000, število umrlih pa za 500.000. Rojstva so torej razmeroma jako padla v primeri s predidnim desetletjem, ker je bilo vsako leto okoli 120.000 manj porodov, dasi spada prejšnji decenij v vojno dobo, ko bi že takrat pričakovali padec porodov.

Tajne diplomatske akte iz ruskega carskega arhiva namerava sovjetska vlada izdati v več knjigah. Uredil jih bo zgodovinar Pokrovski in bodo obsegale vse diplomatske akte od leta 1878 do 1917.

V Madridu je prišlo do novih izgrediv. Po nekem velikem shodu je del prisotnih formiral demonstracijski obhod. Ko so demonstrantje došli h kapucinskemu samostanu, so istega zažgali; ogenj je uničil tudi bližnjo kapelo. Policija je nastopila proti demonstrantom in več oseb ranila.

Katalonci so zelo razočarani nad načrtom nove španske ustave in »Generalidad« v Barceloni enoglasno izjavljajo, da se mora taka ustava odkloniti, ker ne zadovoljuje avtonomističnih stremeljenj Kataloncev.

Imenitna ameriška ideja. V Zedinjenih državah v Ameriki je sto

znamenitejših ameriških osebnosti sestavilo odbor, ki ima nalogo, pobijati komunizem s tem, da bo vršil propagando za gospodarski bojkot proti Rusiji. Enake odbore bodo osnovali tudi v Franciji, Veliki Britaniji, Belgiji, Nemčiji, Italiji, na Balkanu in v Kanadi. — Ti neoficielni propagandisti za gospodarsko borbo proti komunizmu so v veliki zmoti. Vzroki radikalizacije dela človeške družbe so res gospodarski. Ali z bojkotom cenega blaga, dalje puščanje vedno večjega dela človeštva na cesti, ne da bi se imel priliko preživljati, torej zastražena koncentracija kapitalizma in ekspropriacija vedno večjih množic človeštva pač ni borba proti komunizmu. Naj se rajši osnuje avtoritativen odbor za uveljavljanje pravic do življenja za vse človeštvo!

Strokovne organizacije na Japonskem. Japonski socialni urad poroča, da je imelo delavstvo na Japonskem leta 1930 712 strokovnih organizacij. Te organizacije so šteje v celoti 354 tisoč 312 članov, in sicer 341.222 moških in 13.090 ženskih. Organiziranih je potemtakem na Japonskem 7,5% vsega delavstva. V primeri z letom 1929 je beležiti precejšen napredek, in sicer za 23.327 članov, torej za 0,72% vsega organiziranega delavstva. Število prirastka je tem pomembnejše, ker se je splošno število delavstva v poslu zaradi krize znižalo za okoli 100.000 v letu 1930. Večina (82%) organiziranih delavcev je zaposlenih v industriji.

V Peruju še vedno trajajo nemiri. 20 častnikov v Argentini je skušalo zanetiti vstajo, ki pa jo je vlada takoj udušila. Vstaši v Cruzu se še drže, vendar jih vladne čete obstreljujejo z artilerijo, dokler ne dobé ojačenja.

Siamezijska dvojčka protestirata. Davčni urad Zedinjenih držav je sklenil, da predpiše siamezijskima dvojčkoma (ki sta zrašena) dvakratni davek, to je, kot dvema delavcema, ker zaslužita na teden povprečno 700 funtov šterlingov. S takim predpisom bi se davek po ameriških predpisih znatno zvišal. Siamezijska dvojčka sta vložila pritožbo, češ, da sta po naziranju občinstva le ena oseba.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, stori takoj svojo dolžnost!

A. P. Čehov:

Čevlji.

Uglaševalec klavirjev Murkin, obrt, rumenega lica, z nosom umazan od tobaka in z vato v ušesih, je stopil iz svoje sobe na hodnik in z zvonkim glasom poklical:

»Semjon! Semjon!«

Kdor bi pogledal v njegovo plašno lice, bi bil mislil, da se je usulo nanj apno s stropa, ali pa da je v svoji sobi pravkar zagledal prikazen.

»Za Boga Semjon,« je zavpil, ko je zagledal moža, ki je tekkel k njemu. »Kaj je to? Bolehen sem, revmatizem imam in ti me siliš, da hodim bos. Zakaj mi še nisi prinesel čevljev? Kje pa so?«

Semjon je šel v Murkinovo sobo, pogledal na prostor, kamor jih je navadno postavljali očističene, in se počohljaj po tilniku: čevljev ni bilo.

»Kje pa so, prekleti?« je spregovoril Semjon. »Snoči sem jih čistil in zdi se mi, da sem jih postavil semkaj... Hm... Včeraj sem bil pijan, priznam. Mogoče, da sem jih nevede postavil v drugo sobo, a vrag jih pijan pozna, ko še sebe ne poznaš. Najbrž sem jih nesel k gospej, ki stanuje poleg vas... k igralci...«

»Lepo je to. Zaradi tebe moram

zdaj vznemirjati gospo. Zaradi malenkosti buditi pošteno ženo.«

Sopeč in pokašljajoč je prišel Murkin k vratom sosedne sobe in previdno potrkal.

»Kdo je tam?« se je zaslišal čez nekaj časa ženski glas.

»Jaz sem,« je z žalostnim glasom začel Murkin in se postavil v pozo kavalirja, ki govori z damo iz velikega sveta. »Oprostite mi, gospa, da vas vznemirjam, a bolehen sem, revmatičen... Gospodje zdravniki so mi ukazali, da si moram vedno močiti noge v vroči vodi preden grem k generalki Ševelicini uglaševati klavir. Vsekakor pa ne morem iti k njej bos...«

»Kaj pa potrebujete? Kakšen klavir?«

»Ne klavirja, gospa, ampak čevlje. Neotesanec Semjon je očistil moje čevlje in jih pomotoma nesel v vašo sobo. Bodite, gospa, tako ljubeznivi, pa mi dajte moje čevlje.«

Začul se je šum, skok s postelje in drsanje copat, nato so se vrata malo odprla in polna ženska roka je vrgla Murkinu par čevljev pred noge. Uglaševalec se je zahvalil in odšel v svojo sobo.

»Čudno...« je zamrmral, ko je obuval čevlje. »Ta čevlji ni videti za

desno nogo. Saj sta oba za levo nogo. Oba sta leva. Poslušaj, Semjon, to vendar niso moji čevlji, imajo črno podlogo in niso tako zakrpani, a ti so pošvedrani in brez podloge.«

Semjon je vzel čevlje, jih parkrat obrnil pred svojimi očmi in se namršil.

»To so čevlji Pavla Aleksandroviča...« je zagodel, gledajoč izpod obrvi.

Levo oko je imel škiljasto.

»Kakšnega Pavla Aleksandroviča?«

»Igralca... ki prihaja semkaj vsak torek. Obul je namesto svojih vaših... Po pomoti sem torej postavil oba para v njegovo sobo: njegovega in vašega. Je pač smola.«

»Pa pojdi in zamenjaj.«

»Živijo,« se je zasmejal Semjon. »Pojdi in zamenjaj... A kje naj jih zdaj vzamem? Minila je že cela ura, kar je odšel... Pojdi in vprašaj veter na polju.«

»Kje stanuje?«

»Kdo ga pa pozna! Semkaj pride vsak torek, a kje stanuje — tega mi ne vemo. Pride, prenoči, pa ga spet čakaj do drugega torka...«

»Vidiš svinja, kaj si naredil. Kaj pa naj zdaj storim. Čas je že, da

grem k generalki Ševelicini. Prekleta, noge so mi čisto zmrznile.«

»Saj lahko kmalu zamenjate čevlje. Obujte zdaj te od večera, a zvečer pojdite v gledališče... Tam povprašate po igralcu Blistanovu... Če pa nočete iti v gledališče, morate počakati do drugega torka. On prihaja semkaj samo ob torkih.«

»Zakaj pa sta oba čevlja za levo nogo?« je vprašal uglaševalec, jezno ogledujoč čevlje.

»Kakršne mu jih je Bog dal, take nosi. Siromašne... Odkod naj ima igralec boljše? Kakšne čevlje pa imate, Pavel Aleksandrovič, mu pravim! Ali vas ni sram!« A on mi odgovori: »Molči in se sramuj. V teh čevljih sem igral grofe in kneze,« je rekel. Čuden človek. Z eno besedo, umetnik. Če bi bil jaz gubernator ali višji poveljnik, dal bi vse te igralce v zapor.«

Neprenehoma je Murkin stokal in se jezil, ko je obuval oba čevlja za levo nogo in šepaje odšel k generalki Ševelicini. Ves dan je hodil po mestu, uglaševal klavir, in ves dan se mu je zdelo, da gleda ves svet njegove noge in vidi na njih zakrpane čevlje s skrivljenimi petami. Poleg moralnega trpljenja je občutil tudi fizično: ožulil si je noge.

(Konec prihodnjič.)

VABILO

na otvoritev novo renovirane gostilne Ivan Mraz (preje Stumpf)

v Studencih pri Mariboru, ki se vrši dne 19. julija 1931 z vrtnim koncertom **Glasbenega društva žel. delavcev in uslužb. v Mariboru** pod vodstvom priljubljenega kapelnika g. Maksa Schönherrja. — Začetek ob 15. uri. — Vstopnina prosta. — V slučaju slabega vremena se prireditev preloži na dne 2. avg. t. l. — Za obilno udeležbo prosi **gostilničar in odbor.**

Trbovlje.

»Priatelj Prirode« priredi v nedeljo, dne 12. julija t. l., družinski izlet na vrh »Lize« (nad Podmejo) skupno s Hrastniki. Za nedeljo, dne 19. julija, priredijo člani iz Trbovelj in Hrastnika izlet v Zagreb (na Sljeme). Odhod v soboto, 18. julija, ob 19. uri z vlakom.

Hrastnik.

Dne 4. t. m. se je vršil shod ZRJ v dvorani konzumnega društva rudarjev v Hrastniku, na katerem je poročal s. Arh, tajnik ZRJ iz Zagorja, in sicer o Internacionalnem kongresu v Ženevi in o intervenciji pri TPD zaradi sklenitve kolektivne pogodbe ter o položaju rudarjev v naših revirjih sploh. Zbrani rudarji so govor s. Arha vzeli z navdušenjem na znanje Zborovalna dvorana je bila nabito polna samih rudarjev, in so rudarji, kateri niso člani ZRJ, apelirali, da morajo vsi rudarji stopiti v vrste svobodne strokovne organizacije. To je dokaz, da je s. Arh stvarno in temeljito dokazal, da brez močne svobodne strokovne organizacije ni izboljšanja položaja. — Dne 5. t. m. se je vršila proslava **zadružnega dne**. Poročala sta s. Cvetko Kristan iz Ljubljane in s. Malovrh. — Zbrani zadružniki so obljubili, da bodo z vemo vršili akcijo za nabiranje novih članov in je torej tudi na tem polju pričakovati napredka. Govor s. Kristana je navzoče navdušil in si želimo še večkrat takih zadružnih prireditev. — Isti dan je tudi sklical sestanek Narodna strokovna zveza v gostilni Karola Logerja, na katerem so mislili izvoliti odbor. To je bil sedaj že tretji poskus, pa tudi to pot niso prišli do pravega sklepa. Ni bilo ljudi, čeprav so vabili od moza do moza in od hiše do hiše. Poslali so v steklarstvo svojega kurirja, da morajo priti predsednik in z njim še drugi steklarji na ta sestanek, ker da gre za veljavno stvar. Steklarji so res prišli, ampak ne na sestanek Zvezarjev, temveč na zadružni shod in po končanem shodu so šli nekateri iz radovednosti na sestanek, da vidijo in si ogledajo tiste gospode, kateri so do pred kratkim bili še veliki revolucionarji. G. Koren, zlatar iz Trbovelj in g. Struc sta bila glavna poročevalca, seve,

če bi imela komu poročati. Poleg njiju je bil g. Podstudenšek, kateri je vodil armada pri bivših nezavisnih. — Ti gospodje bodo rudarje težko pridobili za svoje nove ideje. Hrastničani so bili na shodu celih 11, piši enajst, s steklarji vred. Stvar bi se bila še povolno iztekla, če ne bi gospodje mislili, da so navzoči njihovi simpatizerji in so pričeli po stari navadi napadati vodstvo ZRJ. Steklar s. Kelner jim je pojasnil, kje se nahajajo razdirači delavskega edinstva. Nato je vstopil s. Werden, predsednik ZRJ v zborovalno sobo, ker je bil ustmeno povabljen. G. Koren je s. Werdena opazil, pa čeprav ga dobro pozna, se ni mogel spomniti njegovega imena. Povprašal je predsednika zborovanja, če imajo tudi nepovabljeni vstop, nakar je le-ta izjavil, da s. Werdena ni povabil. S. Werden pa je izjavil, da itak ne bi imel komu poročati ter je zapustil lokal in z njim tudi ostali navzoči zborovalci. Kako sta Koren in Struc potem poročala o njihovem uspešnem delovanju na raznih merodajnih mestih v prid rudarjev, nam ni znano. Vemo le toliko, da vsled premalega števila navzočih niso mogli izvoliti odbora ter so njihove sestanek zaključili. Odšli so zopet čez hrib v Trbovlje, odkoder so prišli.

Jesenice.

Zopet je posegla v vrste jeseniškega proletarijata neizogibna smrt. V pondeljek je v tovarniški bolnici na Javorniku umrl vodja dvigala v livarni, Slabe. Njegova smrt je prišla docela nepričakovano. Obol el je nagloma. Umrl je na posledici zastrupljenja na nogi. Koga zadene krivda, je pač težko reči. Ljudje o tej smrti mnogo razpravljajo, ker se sliči slučajem množice. Slabe zapušča ženo in malega otroka.

Jeseniški mestni škropilnik je za nekaj dni zopet ustavil svoje delovanje, dasi vlada v mestu prah, ki zavija ceste in hiše v popolno meglo. V tej vročini ga prosimo, naj nikar ne štrajka, ker že itak svoje delo malomarno opravlja. Škropljenje bi moralo biti pogostejše; da se pa

sploh opusti, to je absolutno neodpušljivo.

Enajst novih zidarjev je naročila tovarna iz Čehoslovaške za zidanje novih martinovih peči. Ker vlada brezposelnost in ker so vse dosedanje peči zidali domači zidarji, je zelo čudno, da se zidarji naročajo iz inozemstva. Vsa dela, ki jih bo izvršila ta enajstovica, bi lahko opravili domači ljudje.

DELAVSKI SPORT.

SK Olimp : SK Svoboda, Maribor 3 : 2 (3 : 0). V nedeljo, dne 5. t. m., so igrali mariborski »Svobodaši« revanžno tekmo s celjskim delavskim klubom, SK Olimpom. V splošnem se je opazala premoč Mariborčanov, vendar so, posebno v prvem času, kjer se niso mogli sploh skoroda znajti, imeli precej smole. Zato so to tem bolj pokazali v drugem polčasu, ko se je razvil hiter tempo, katerega Celjani niso vzdržali. V splošnem je bila igra zelo zanimiva in fair. Mariborčani so nastopili s par rezervami.

Tivar obleke

Lastna izdelava blaga in podloge nam omogočuje nuditi

TIVAR OBLEKE

za gospode, dečke in otroke najboljše kakovosti po najnižjih cenah!

CENA OBLEK ZA GOSPODE	Din 240.— do 750.—;
ZA DEČKE:	Din 200.— do 330.—;
GAMBETA OD 11 DO 14 LET:	Din 210.— do 270.—;
MORNARSKA OBLEKA OD 3 DO 10 LET:	Din 130.— do 150.—;
OBLEKA ZA OTROKE OD 3 DO 10 LET:	Din 110.— do 270.—;
RAGLAN:	Din 650.—;
HLAČE:	Din 90.— do 180.—.

Vrsta
Tek. štev.
Prodajna
cena
Din
Prodajna
cena
50
Pazite
na gornjo ceno

Obiščite naše prodajalce v Mariboru:

Jakob Lah, Glavni trg 2

in Veletrgovina

H. J. Turad, Aleksandrova c. 7

pa se bode uverili o resničnosti naših navedb, Prost ogled, ne da bi se sililo k nakupu!

Pazite na zaščitni znak in tvorniško ceno:

Pazite se pred ponaredbami!

Manufakturist

ali manufakturstinja z znanjem knjigovodstva ter slovenske in nemške korespondence se sprejme. Ponudbe je nasloviti na **Splošno gospodarsko poslovalnico**, Maribor, Aleksandrova 45

NAZNANILO.

Vodstvo **Splošne gospodarske zadruge „Delavski dom“ r. z. z o. z. v Zagorju ob Savi** naznanja tem potom vsem svojim članom, da se vrši v smislu člena 13 zadružnih pravil

redni letni občni zbor

zadruge dne 19. julija ob 1/2 9. uri dopoldne v gostilni Bervar na Toplicah s sledečim dnevnim redom:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva in nadzorstva.
3. Revizijsko poročilo in odobritev računskega zaključka za leto 1930.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Raznoterosti.

Splošna gospodarska zadruga „Delavski dom“ r. z. z o. z. Zagorje ob Savi.

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih.

Gospod išče dobro domačo hrano v bližini Kralja Petra trga. Naslov v upravi lista.

Urarskega vajenca sprejme **Jakob MULAVEC** urar, Kralja Petra trg 1.

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNISKA ZADRUGA

„DELAVSKE DOM“
V TRBOVLJAH r. z. z o. z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 7% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 prodajalne, 2 v Trbovljah, 1 v Senovem pri Rajhenburgu. — Član te zadruge lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino, delež znaša 50 Din, vpisnina 2-50 Din. NAČELSTVO.

PIŠARNIŠKE POTREBŠČINE

PAPIRNIKA LJUDSKE TISKARNE
ŠLOMŠKOV TRG 6

Nalagajte svoje prihranke

v **Štajerski hranilnici in posojilnici** v Mariboru, Rotovski trg štev. 6.

Posojila dajemo po ugodnih pogojih!

Vloge obrestujemo po 6 1/2% proti trimesečni odpovedi.